

یکشنبه 14 تیر 1394 - 18 رمضان 1436 - 5 جولای 2015

رحلت فقیه مجاهد و عالم بزرگ شیعه آیت الله «محمدتقی نجفی اصفهانی» ...

* 14 تیر در گذر تاریخ

* رحلت فقیه مجاهد و عالم بزرگ شیعه آیت الله «محمدتقی نجفی اصفهانی» (1293 ش)
اشاره:

شیخ محمدتقی بن شیخ محمدتهرانی رازی، معروف به آقا نجفی در حدود سال 1225 ش (1262 ق) در اصفهان چشم به جهان گشود. وی در زادگاه خود به تحصیل علوم دینی روی آورد و پس از حضور در درس بزرگان آن سامان به مقام عالی اجتهاد دست یافت. شیخ محمد تقی رازی، از بزرگان علمای امامیه اوائل سده چهاردهم هجری قمری بود که او را به عنوان جامع علوم معقول و منقول و حاوی فروغ و اصول و قوت حافظه شناخته‌اند.

آقا نجفی در جنبش تنبکو از آغازگران مبارزه و دارای نفوذ معنوی فراوانی در منطقه بود. وی در دوران مرجعیت خود، در کمک به مردم و رفع ستم از ایشان اهتمام می‌ورزید و در جهت تامین وسایل آسایش آنان کوشش می‌کرد. از این عالم بزرگوار بیش از صد اثر باقی مانده است که آداب الصلاة، آداب العارفین، الاجتهاد والتقلید، اسرارُ آیات، اسرارُ الاحکام، اسرارُ الزیارات، اسرار الشریعه، اصول الدین و الافاضات المکنونه و انوار العارفین از آن جمله است.

این فقیه وارسته سرانجام در چهاردهم تیرماه 1293 ش برابر با 11 شعبان 1331 یا 1332 ق در اصفهان وفات یافت و نزدیک امامزاده احمد بن علی بن امام محمدباقر(ع) مدفون گردید.

* افتتاح اولین خط اتوبوسرانی شرکت واحد در تهران
(1335 ش)

اشاره:

در قرن نوزدهم ایران با توجه به چاه های نفت کشف شده مورد علاقه زیاد روسها و اروپائی ها قرار گرفت و هر کدام با روشهای گوناگون در ایران به دنبال اهداف اقتصادی خود بودند. این روشها گاه نیز به صورت بررسی سرمایه گذاری آزاد انجام می گرفت. صنعت حمل و نقل نیز جزء سرمایه گذاری آزاد محسوب میگردید که با توجه به نبودن صنعت باید در کشور مورد بررسی قرار می گرفت. براین اساس اولین اتوبوس توسط یک تاجر بلژیکی در شهر رشت (با توجه به موقعیت اقتصادی و تعداد جمعیت دارای توجیه اقتصادی برآورد گردید) بکار گرفته شد. اما به مرور زمان و با توجه به میزان کرایه ، سود آوری و زیرساختهای حمل و نقل توجیه اقتصادی آن رد گردید به همین دلیل اتوبوس بکارگرفته شده به یکی از تجار ایرانی به نام (معین التجار) فروخته شد.

اما اغلب اتوبوسهای شاغل با توجه به مسافت طی شده از اروپا تا مقصد بکار گیری در ایران ، بعد مسافت و زمان حمل ، مستهلک بود و هزینه حمل و نقل بالایی را طلب مینمود این مشکلات باعث پایه گذاری صنعت اتومبیل سازی در ایران گردید. براین اساس صنایع مونتاژ خودرو برای اولین بار در شهرهای تبریز ، رشت و تهران آغاز به فعالیت نمود. این کارخانجات اغلب با مونتاژ قطعات خودرو و ساخت بعضی از قطعات بدنه تأسیس گردید و به مرور زمان دولت ایران به ایجاد صنایع جانبی و زیرساختها پرداخت. اولین اتوبوس های مونتاژ شده در سال 1290 شمسی در تهران آغاز به کار کرد در آن زمان جابجایی مسافر اکثراً توسط درشکه ، که حدود 500 دستگاه بود انجام می گرفت و حدود 5 جابه جایی مسافر توسط اتوبوسه انجام می گرفت.

در سال 1298 و در زمان صدارت وثوق الدوله و با توجه به افزایش ناراضیتی مردم از نحوه جابجایی مسافر دولتمردان بر آن شدند. تا با ایجاد یک اداره به سازماندهی و نظم بخشیدن به حمل و نقل شهری بپردازند ، بعد از مدتی بحث و تفحص این اداره در بلدییه (شهرداری) پایه گذاری گردید. شهرداری موظف گردید قوانینی ایجاد نماید تا تسهیلات لازم را برای مسافران ایجاد نماید این قوانین شامل میزان کرایه ، زمان کارناوگان ، تثبیت خطوط و آئین نامه انضباطی بود. در اولین گام شهرداری کلیه اتوبوسها را موظف به دریافت پلاک شناسایی خودرو نمود و در زمان کریم آقابوذرجمهری ، جهت کنترل خطوط هر خط دارای ناظمی شد تا بر رعایت ناوگان خطوط نظارت نماید. در شهریور سال 1320 تعداد 100 دستگاه اتوبوس در تهران کار می کرد که حدود 90 دستگاه آن بنز بود.

در سال 1330 ، اتوبوسهای « زایس » روسی وارد ایران شد و در سال 1331 دولت آقای سهیلی اجازه فعالیت شرکتهای خصوصی حمل و نقل را صادر نمود. با افزایش تقاضای مسافر جهت جابجایی با سرویسهای عمومی خصوصاً اتوبوسها و

محدودیت در افزایش تعداد اتوبوس، بالانس ناوگان و حجم مسافر تا حد زیادی ناموزون گردید و این امر باعث گردید اتوبوسها ساعتهای زیادی در خطوط مشغول بکار باشند و رانندگان نسبت به سرویسهای عمومی و فنی اتوبوسها کم توجه گردند. این کم توجهی به جایی رسید که در صورتیکه مسافران به رانندگان اعتراض می نمودند با کم توجهی یا اهانت رانندگان روبروی می گردیدند این موضوع به مرور زمان باعث نا رضایتی شهروندان گردید به حدی که شهروندان دولتمردان را جهت رسیدگی به موضوع تحت فشار قرار دادند. بالاخره در سال 1331 جهت ساماندهی وضعیت ناوگان اتوبوسرانی، قانون تأسیس شرکت واحد اتوبوسرانی با سرمایه 300 میلیون ریال مصوب گردد. سازماندهی و افزایش ناوگان بعد از تصویب توسط شرکت واحد شروع گردید بعد از مدتی اتوبوسهای قدیمی از سطح شهر جمع آوری و جایگزین آن اتوبوسهای جدید و همشکل گردید. اولین خط اتوبوسرانی تهران در 14 تیر ماه سال 1335 با 80 دستگاه اتوبوس در مسیر بازار تا میدان امام حسین (ع) در حضور نمایندگان مجلس شورای ملی وقت و تعدادی از وزراء افتتاح گردید تا مهر ماه، سه خط دیگر نیز در سطح شهر آغاز بکار نمود و سال اول فعالیت شرکت واحد با تعداد 173 اتوبوس و 5 خط به پایان رسید.

در سال 1348 اولین اتوبوس دو طبقه در ایران مونتاژ گردید و به ناوگان عمومی پیوست در کنار تولیدات ایران ناسیونال به مرور زمان کارخانجات دیگری نسبت به مونتاژ اتوبوس اقدام نموده و تعداد تولید سالیانه را افزایش دادند. اما از دیدگاه دیگر افزایش اتوبوس در ناوگان حمل و نقل عمومی نیازمند سازماندهی، سرویس های فنی، افزایش نیروی کار تخصصی، ایجاد فضاهای لازم و بود. که حجم این سازمان را به مرور زمان بزرگ نمود

* درگذشت خطاط شهیر، استاد «میرزا طاهر خوشنویس تبریزی» (1355 ش)
اشاره:

میرزا طاهر خوشنویس فرزند عبدالرحمان، خطاط برجسته معاصر، در سال 1267 ش در خانوادهای روحانی در تبریز به دنیا آمد. وی تحصیلات خود را از هفت سالگی نزد پدر آغاز کرد و در محضر او به قرائت قرآن پرداخت. میرزا طاهر سپس صرف و نحو و فقه را فرا گرفت و چون علاقه وافری به هنر خوشنویسی داشت در اثر پشتکار و تمرین بسیار توانست در اصول و قواعد هنر خط به استادی برسد. مرتبه میرزا طاهر خوشنویس در هنر خوشنویسی به درجهای است که استادان این فن به مهارت او در خط نسخ معترفند. این استاد گرانیپایه در طول حیات خود کتب فراوانی را خوشنویسی نمود که نهج البلاغه، صحیفه سجادیه، مفاتیح الجنان، منتهی الآمال و قرآنهای متعدد از آن جمله اند. میرزا طاهر خوشنویس سرانجام در هشتاد و هشت سالگی در سال 1355 شمسی درگذشت و به دیدار معبود شتافت.

* ارتش پاکستان طی یک کودتا حکومت ذوالفقار علی بوتو را سرنگون کرد (1356 ش)
اشاره:

ژنرال محمد ضیاء الحق رهبر کودتا که رئیس ستاد ارتش پاکستان بود در سراسر این کشور حکومت نظامی برقرار کرد و مجامع ملی و ایالتی را منحل نمود.

فعلاً پاکستان وسیله یک شورای نظامی
سه نفری بطور موقت اداره می شود.

* ربودن دیپلمات های ایرانی در لبنان توسط صهیونیست ها (1361 ش)
اشاره:

در چهاردهم تیرماه 1361 ش، سه دیپلمات و خبرنگار خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران در بیروت، در چهل کیلومتری شمال این شهر در حالی که عازم محل کار خود در سفارت ایران بودند، توسط نیروهای حزب فالانژ لبنان ربوده شدند. در آن زمان، ارتش رژیم صهیونیستی به لبنان حمله کرده بود و حزب فالانژ، همکاری نزدیکی با این رژیم اشغالگر داشت. اگرچه ابتدا گفته می شد که سیدمحسن موسوی کاردار جمهوری اسلامی ایران در بیروت و همراهانش کشته شده اند؛ اما شواهد و مدارک موجود، حاکی از آن است که آنها در اسارت رژیم صهیونیستی می باشند. با وجود اقدامات متعدد جمهوری اسلامی، برای آزادسازی دیپلمات ها و اتباع خود از چنگال رژیم صهیونیستی، این رژیم هنوز تن به این کار نداده است. برادر پاسدار حاج احمد متوسلیمان از فرماندهان سپاه نیز جزو دیپلمات ها بوده است.

* درگذشت دکتر «کریم سنجابی» وزیر امور خارجه دولت موقت (1374 ش)
اشاره:

کریم سنجابی در سال 1283 ش در کرمانشاه به دنیا آمد. وی پس از پایان تحصیلات، در ایران و اروپا به استادی دانشگاه رسید و در سال 1325 به ریاست دانشکده حقوق و علوم سیاسی و اقتصادی دست یافت. سنجابی پس از موضوع ملی شدن صنعت نفت و شکل گیری جبهه ملی، وارد این حزب شد و در دولت دکتر مصدق به وزارت فرهنگ رسید. وی در طول یک سال وزارت فرهنگ، نه تنها قدمی برای اصلاح فرهنگ برنداشت، بلکه اوضاع آشفته آن وزارتخانه را آشفته تر کرد. دکتر سنجابی پس از کودتای 28 مرداد 32، مدت ها به حالت اختفا زندگی می کرد تا اینکه با وساطت یکی از متنفذین، بار دیگر کرسی استادی گرفت. او پس از پانزده خرداد 42، بار دیگر وارد مبارزات سیاسی شد و چندین بار به زندان افتاد تا اینکه در سال 1357 رهبر

جبهه ملی ایران شد و به طور علنی علیه شاه و رژیم مبارزه کرد. کریم سنجابی در آبان 1357 به دیدار شاه رفت ولی به دلیل شرایط زمان، پیشنهاد نخست‌وزیری محمدرضا پهلوی را نپذیرفت. وی پس از پیروزی انقلاب در کابینه مهندس بازرگان به وزارت امور خارجه منصوب شد و پس از چند ماه فعالیت، در اعتراض به اشغال لانه جاسوسی آمریکا به همراه سایر اعضای کابینه استعفا داد. سرانجام دکتر سنجابی پس از سال‌ها اقامت در اروپا و آمریکا در سال 1374 ش در 91 سالگی درگذشت.

* تصویب «روز قلم» در تقویم رسمی ایران (1381)

اشاره:

روز قلم در تقویم رسمی ایران روز 14 تیرماه می‌باشد. این روز در سال ۱۳۸۱ پس از پیشنهاد انجمن قلم ایران و تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی به ثبت رسید.

به پیشنهاد انجمن قلم ایران و تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی، روز چهاردهم تیرماه، به عنوان «روز قلم» در تقویم رسمی جمهوری اسلامی ایران به ثبت رسیده است.

در مصوبه شورای هنر، درباره روز ملی قلم، اشاره‌ای به مناسبت آن نشده است.

اگر تا امروز نمی‌دانستیم که چرا 14 تیر ماه، به عنوان روز ملی قلم، نامگذاری شده است؟ حالا علت نامگذاری 14 تیر، به عنوان روز ملی قلم روشن شده است. گفته می‌شود در ایران باستان، 14 تیر ماه، روز «کتابت» نام داشته و ابو ریحان بیرونی هم، در کتاب «آثار الباقیه»، به این نکته اشاره کرده است.

* سابقه نامگذاری 14 تیرماه به روز قلم از زبان رئیس انجمن قلم

برای اطلاع بیشتر شما گشتیم تا رسیدیم به این خبر:

محمدرضا سرشار در مراسم گرامی‌داشت روز قلم و آئین پایانی جایزه قلم زرین که شامگاه شنبه (15 تیرماه 1392) که به همت خانه کتاب وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و انجمن قلم برگزار شده بوده؛ درباره سابقه نامگذاری 14 تیرماه به عنوان روز قلم و راه‌اندازی جایزه قلم زرین اظهار کرد: امروز که در اینترنت نام جایزه قلم زرین را جست‌وجو کردم، دیدم 310 هزار پست الکترونیکی

اخبار تا به حال این مراسم را پوشش داده‌اند. حتی اخبار این مراسم و جایزه در برخی شبکه‌های خبری خارجی هم انعکاس پیدا کرده است و آنها هم مجبور شده‌اند به شیوه خودشان از این روز یاد کنند. به نوبه خودم از اینکه هرچه زمان می‌گذرد این روز و جایزه جایگاه خودش را پیدا می‌کند، خوشحالم.

رئیس انجمن قلم در ادامه به دلائل ثبت روزی به نام روز قلم در تقویم شورای فرهنگ عمومی اشاره کرد و گفت: در سال 1380 انجمن قلم به رئیس جمهور وقت که آن زمان آقای خاتمی بود نامه نوشت که با توجه به اینکه وی رئیس کنفرانس سران کشورهای اسلامی بود، از این فرصت استفاده شود تا در سازمان کنفرانس اسلامی روزی به عنوان روز قلم به تصویب برسد و به همین خاطر هر ساله و در چنین روزی در کشورهای اسلامی بین اهالی قلم کشورهای اسلامی گردهمایی صورت گیرد.

او افزود: درخواست ما را آقای خاتمی به وزیر ارشاد ارجاع داد و ذکر کرده بود که ببینید این مناسبت تکراری نباشد.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی وقت نیز این نامه را به شورای فرهنگ عمومی ارجاع داد و نهایتاً این شورا روز 14 تیر را به عنوان روز قلم به تصویب رساند که از سال 80 این روز وارد تقویم کشور شد. پیشنهاد ما روز نزول سوره قلم بود، اما ظاهراً آنها روز 14 تیر را که در یکی از کتاب‌های باستانی مربوط به جشن تیرگان است برای این روز انتخاب کردند. درباره‌ی جشن تیرگان نوشته شده است ایرانیان باستان از 13 تیرماه به مدت 10 روز جشن تیرگان برگزار می‌کرده‌اند و روز 14 تیر روز عطارد بوده که آن را کاتب دیگر سیارات می‌نامیده‌اند. مسئولان وقت نیز گشتند یک مناسبت ایران باستانی است برای روز قلم پیدا کردند.

* ثبت مجموعه تاریخی تخت سلیمان در فهرست آثار فرهنگی میراث جهانی یونسکو (1382 ش)

اشاره:

مجموعه آثار باستانی تخت سلیمان در 42 کیلومتری شمال شرقی شهرستان تکاب در استان آذربایجان غربی قرار دارد. آثار باستانی این مجموعه و دریاچه جوشان آن، روی صفحه‌های سنگی و طبیعی قرار گرفته که از رسوبات آب دریاچه به وجود آمده است.

قدمت این منطقه از لحاظ سکونتگاه انسانی به 3 هزار سال پیش باز می‌گردد؛ و یکی از مهمترین آثار تاریخی کشور است که به عنوان چهارمین اثر ایران در میراث جهانی یونسکو به ثبت رسیده است. این مجموعه چه به لحاظ وجود آثار باستان شناختی و چه به لحاظ ارتباط با مدارک مکتوب تاریخی و اسطوره‌های در شمال و غرب ایران کاملاً منحصر به فرد است.

هم اینک در این مجموعه آثاری از اوایل دوره ساسانی تا دوره ایلخانان مغول شناسایی شده، لیکن از آنجایی که تاریخ نظری این مجموعه به دوره هخامنشی و اشکانی می‌رسد،

بی تردید در صورت ادامه حفاری، آثار مهمی از دوره‌های پیش از ساسانی در این محل کشف خواهد شد. این مجموعه در سال 1382 به شماره 1077 در فهرست آثار فرهنگی میراث جهانی یونسکو ثبت شده است.

* 18 رمضان در گذر تاریخ

* نزول کتاب مقدس زبور
بر حضرت داود(ع)

اشاره:

زبور نام کتابی است که بر اساس قرآن و روایات اسلامی، بر داوود از پیامبران بنی اسرائیل نازل شده است. زبور به زبان عبری است و سراسر اندرز و دعا و مناجات با ایزد متعال و تجلیل مقام ربوبی است و پس از تورات نزول یافته است.

* وفات بانو «بدریه» ملقب به «ام‌کلثوم» دختر «ملاصدرا» از زنان فاضل و ادیب (1090 ق)
اشاره:

بانو بدریه مادر میرزا حسن لاهیجی و دختر ملاصدرای شیرازی ملقب به ام‌کلثوم از زنان فاضل، فیلسوف، ادیب و پرهیزگار سده یازدهم هجری به شمار می‌رفت. وی در سال ۱۰۱۹ق چشم به جهان گشود؛ علوم و فلسفه را نزد پدرش ملاصدرا فرا گرفت و در حدود سال ۱۰۳۴ق به ازدواج ملاعبدالرزاق لاهیجی مشهور به فیاض درآمد. بانو بدریه سپس نزد همسرش به ادامه تحصیل مشغول گردید تا آن‌که در اغلب علوم زمانه خود به مرتبه استادی رسید. می‌گویند که وی با علماء جلسات علمی برگزار می‌کرده و با فصاحت و بلاغت با آن‌ها به بحث می‌پرداخته است. او خواهر صدریه و زبیده و مادر میرزا حسن معروف به کاشفی (۱۱۲۱ق)، صاحب کتاب‌های «شمع‌الیقین» و «زواهرالحکم» است. بانو بدریه سرانجام در هجدهمین روز از رمضان المبارک سال ۱۰۹۰ هجری قمری در سن ۷۱ سالگی روی در نقاب خاک کشید.

* درگذشت آیت الله
سید مصطفی کاشانی (1337 ق)

اشاره:

آیت‌الله سید مصطفی کاشانی فرزند

حاج سیدحسین، در کاشان دیده به جهان گشود و در اصفهان و نجف اشرف به مدارج علمی و مرجعیت شیعیان دست یافت. وی از اکابر قرن چهاردهم هجری است که سال‌ها در تهران عهده دار ریاست علمیه و دارای مرجعیت عمومی بود. تمامی اوقات آیت‌الله کاشانی در تأیید دین مبین اسلام و دادرسی مسلمین و اعمال وظائف امر به معروف و نهی از منکر و اعلای کلمه حق و انجام وظائف علمی از قبیل تدریس و تألیف صرف گردید. او علوم مختلف را ابتدا نزد پدر خود آموخت و پس از وفات وی به اصفهان رفت. سپس به نجف اشرف مهاجرت نمود و در آن‌جا، حوزه‌ی درس او، مرجع استفاده‌ی افاضل گردید. این عالم فرزانه علاوه بر علم، در محاسن اخلاق بی‌نظیر و دارای قریحه‌ی شعری بود و دیوانی در مناقب و مراثی حضرات معصومین دارد. همچنین کتبی از قبیل تفسیر مختصر قرآن مجید، حاشیه‌ی ارشاد علامه، حاشیه‌ی شرائع و قاعده‌ی لاضرر و... از ایشان برجای مانده است. ایشان در شب نوزدهم ماه مبارک رمضان 1337 ق در کاظمین وفات یافت و در جوار حضرت امام موسی بن جعفر(ع) مدفون شد.

* درخواست حکومت جمهوری توسط نهضت جنگل (1338 ق)
اشاره:

یونس معروف به میرزا کوچک، فرزند میرزا بزرگ به سال ۱۲۹۸ق در شهرستان رشت محله استادسرا به نقلی در حوالی روستای کسماء در خانواده‌ای متوسط چشم به جهان گشود. وی سنین اول عمر را در مدرسه حاجی‌حسن واقع در صالح‌آباد رشت و مدرسه جامع به آموختن صرف و نحو و تحصیلات دینی گذراند؛ چندی هم در مدرسه محمودیه تهران به‌همین منظور اقامت گزید.

نهضت جنگل - به رهبری میرزا کوچک‌خان از جمله مبارزات پرافتخار مردم مسلمان ایران بر ضد استعمار بیگانگان است که به مدت هفت سال و از شوال ۱۳۳۳ق تا دوم ربیع‌الثانی ۱۳۴۰ق به طول انجامید.

میرزا در مراحل مختلف انقلاب مشروطیت فعالانه حضور داشت و در فتح قزوین شرکت نمود؛ اما پس از استقرار مشروطیت و به‌وجود آمدن حوادثی که ایران را دست‌خوش تغییر قرار دادند؛ نظیر قرارداد ۱۹۰۷م و تقسیم ایران به دو منطقه نفوذ روس و انگلیس، کشیده شدن ایران به جنگ جهانی اول، حضور نیروهای روسی در گیلان و سایر نقاط کشور... زمینه‌های پیدایش نهضت جنگل به رهبری میرزا کوچک‌خان فراهم گردید. جنگلی‌ها هدف خود را «اتحاد اسلامی، اخراج نیروهای بیگانه، رفع بی‌عدالتی، مبارزه با خودکامگی و استبداد و برقراری دولتی مردمی» اعلام می‌کردند. این امر را در «روزنامه جنگل» نیز منعکس

کردند.

در همین راستا در روز یکشنبه ۱۶ خرداد ۱۳۹۹ش قوای جنگل با انتشار بیانیه‌ای تشکیل کمیته انقلاب سرخ ایران و الغاء اصول سلطنت و تأسیس حکومت جمهوری را اعلام نمودند و یک روز بعد کمیته انقلاب، هیئت دولت جمهوری (هیئت اتحاد اسلامی) را معرفی کرد، که میرزا عنوان سرکمیسر و کمیسر جنگ را داشت.

* 5 جولای در گذر تاریخ

* روز ملی و استقلال «ونزوئلا» از استعمار اسپانیا (1811م)

* درگذشت «ژوزف نی‌پس» مخترع دوربین عکاسی (1833م)

* تولد «تاسی توس» نویسنده شهیر رومی (50م)

* روز استقلال «الجزایر» از استعمار فرانسه (1962م)

* روز ملی و استقلال جمهوری «کیپ وزد» «دماغه سبز» از استعمار پرتغال (1975م)

* سرنگونی دولت «ذوالفقار علی بوتو» نخست وزیر پاکستان طی یک کودتای خونین (1977م)